Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS BESLUT (fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

den 9 mars 2022*

”Talan om ogiltigförklaring – Sökanden företräds av en advokat som inte har ställning som oberoende tredje part i förhållande till sökanden – Avvisning”

I mål T-727/20,

Nigar Kirimova, München (Tyskland), företrädd av advokaterna A. Parassina och A. García López,

sökande,

mot

Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO), företrädd av G. Predonzani och A. Söder, båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan enligt artikel 263 FEUF om ogiltigförklaring av det beslut som meddelades av EUIPO:s verkställande direktör den 30 september 2020 att avslå sökandens begäran om undantag från kravet på att vara medborgare i en av medlemsstaterna i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), som är en förutsättning för att föras upp på förteckningen över av myndigheten auktoriserade ombud,

meddelar

TRIBUNALEN (fjärde avdelningen i utökad sammansättning),

sammansatt av ordföranden S. Gervasoni samt domarna L. Madise, P. Nihoul, R. Frendo (referent) och J. Martín y Pérez de Nanclares,

justitiesekreterare: E. Coulon,

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Beslut

Bakgrund till tvisten

1 Sökanden, Nigar Kirimova, var vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna jurist på byrån Brandstock Legal Rechtsanwaltgesellschaft mbH (nedan kallat Brandstock Legal). Den 10 oktober 2019 ingav hon en ansökan till Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO) om att upptas i myndighetens förteckning över auktoriserade ombud i enlighet med artikel 120 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1001 av den 14 juni 2017 om EU-varumärken (EUT L 154, 2017, s. 1). Eftersom hon var azerbajdzjansk medborgare ansökte hon samtidigt, med stöd av punkt 4 b i denna artikel, om ett undantag från kravet på medborgarskap i en av medlemsstaterna i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) som uppställs i artikel 120.2 a i nämnda förordning (nedan kallat medborgarskapskravet).

2 Genom skrivelse av den 30 januari 2020 underrättade EUIPO sökanden om att hennes ansökan om undantag inte kunde tas upp till prövning, eftersom den inte åtföljdes av erfordrad bevisning.

3 Den 9 och den 13 mars 2020 yttrade sig sökanden över skrivelsen av den 30 januari 2020.

4 Den 30 september 2020 avslog EUIPO:s verkställande direktör sökandens ansökan om undantag från medborgarskapskravet (nedan kallat det angripna beslutet).

Förfarandet och parternas yrkanden

5 Sökanden väckte förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 7 december 2020. Ansökan var undertecknad av en advokat vid advokatbyrån Brandstock Legal.

6 Som en åtgärd för processledning enligt artikel 89 i sina rättegångsregler, anmodade tribunalen sökanden att ange om hon hade någon form av anställningsförhållande med sin advokat. Sökanden besvarade denna anmodan den 20 januari 2021.

7 EUIPO inkom med svaromål den 21 april 2021.

8 Den 7 juni 2021 ingav sökanden sin replik och den 23 juli 2021 ingav EUIPO sin duplik.

9 Genom beslut av den 21 september 2021 omfördelade tribunalens ordförande, med tillämpning av artikel 27.3 i rättegångsreglerna, målet till en annan referent, i syfte att optimera tribunalens handläggningskapacitet och således för att tillgodose intresset av en god rättskipning.

10 På förslag av tribunalens fjärde avdelning beslutade tribunalen, med tillämpning av artikel 28 i rättegångsreglerna, att hänskjuta målet till en avdelning i utökad sammansättning.

11 Sökanden har yrkat att tribunalen ska

– ogiltigförklara det angripna beslutet,

– ändra det angripna beslutet genom att bevilja sökanden ett undantag från medborgarskapskravet med stöd av artikel 120.4 b i förordning 2017/1001,

– ändra det angripna beslutet genom att ålägga EUIPO att uppta sökanden i förteckningen över auktoriserade ombud i enlighet med artikel 120 i förordning 2017/1001, och

– förplikta EUIPO att ersätta rättegångskostnaderna.

12 EUIPO har yrkat att tribunalen ska

– ogilla talan, och

– förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

13 EUIPO har, utan att göra någon invändning om rättegångshinder i en separat handling med stöd av artikel 130.1 i rättegångsreglerna, hävdat att talan inte kan tas upp till sakprövning.

14 EUIPO har gjort gällande att enligt artikel 19 tredje stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol har en part inte rätt att själv uppträda inför tribunalen utan ska låta sig företrädas av en advokat. Det framgår enligt EUIPO av rättspraxis att en advokat i den mening som avses i denna bestämmelse är en tredje part som är oberoende i förhållande till den part som vederbörande företräder inför domstol, ur ett strukturellt, hierarkiskt och funktionellt perspektiv. Den advokat som ingav talan i sökandens namn var emellertid advokat på samma advokatbyrå som sökanden när talan väcktes och tjänstgjorde där som sökandens chef. Hon uppfyllde därmed inte villkoret att vara en oberoende tredje part. Talan är således behäftad med ett fel som inte kan avhjälpas och kan därför inte tas upp till sakprövning.

15 Enligt artikel 129 i tribunalens rättegångsregler får tribunalen när som helst på eget initiativ, på förslag av referenten och efter att ha hört parterna, genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat, pröva om talan ska avvisas till följd av att det föreligger ett rättegångshinder som inte kan avhjälpas. I detta fall anser tribunalen att handlingarna i målet innehåller tillräckliga upplysningar och beslutar att avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat, utan vidare handläggning.

16 Det ska erinras om att det i artikel 19 tredje stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol, som enligt artikel 53 första stycket i stadgan är tillämplig på tribunalen, föreskrivs att andra parter än medlemsstaterna och Europeiska unionens institutioner, stater som är parter i EES-avtalet och Eftas övervakningsmyndighet som omfattas av nämnda avtal, ska företrädas av en advokat. I fjärde stycket preciseras att endast en advokat som är behörig att uppträda inför domstol i någon av medlemsstaterna eller i en annan stat som är part i EES-avtalet får företräda eller biträda en part vid unionsdomstolarna.

17 Vad gäller begreppet advokat påpekar tribunalen att eftersom artikel 19 tredje stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol inte innehåller någon hänvisning till medlemsstaternas nationella rätt ska detta begrepp tolkas självständigt och enhetligt i hela unionen, inte bara med beaktande av denna bestämmelses ordalydelse utan även dess sammanhang och syfte (se dom av den 4 februari 2020, Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2020:73, punkt 57 och där angiven rättspraxis).

18 Enligt fast rättspraxis framgår det av ordalydelsen i artikel 19 tredje stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol att en part, i den mening som avses i denna bestämmelse, är skyldig att anlita en utomstående person för att väcka talan vid tribunalen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 februari 2020, Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2020:73, punkt 58 och där angiven rättspraxis).

19 Syftet med kravet på att låta sig företrädas rättsligt av en utomstående person överensstämmer med utformningen av advokatens uppdrag, vilket ska utövas med hänsyn till intresset av en god rättskipning, och framför allt för att helt oberoende på bästa sätt skydda och tillvarata huvudmannens intressen med iakttagande av lag och yrkesetiska regler (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 februari 2020, Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2020:73, punkterna 61 och 62 och där angiven rättspraxis).

20 Frågan om advokatens oberoende ställning ska även bedömas utifrån var och ens rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol och rätten att erhålla rådgivning, låta sig försvaras och företrädas, vilka garanteras i artikel 47 första och andra styckena i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (se, för ett liknande resonemang, förslag till avgörande av generaladvokaten Bobek i de förenade målen Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2019:774, punkterna 78 och 104). Det ska härvid beaktas att det för att låta sig företrädas inför domstol krävs att det föreligger ett förtroendeförhållande grundat på ett privat val och avtalsfrihet, varvid klienten har frihet att välja advokat och advokaten, i princip, har frihet att välja sina klienter (se, för ett liknande resonemang, förslag till avgörande av generaladvokaten Bobek i de förenade målen Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2019:774, punkt 111).

21 Med beaktande av advokatens uppdrag att på bästa och mest effektiva sätt skydda huvudmannens intressen inför domstol (se punkt 19 ovan) och artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna måste all inblandning i förhållandet mellan advokaten och dennes klient grunda sig på allvarliga skäl som visar att det föreligger ett uppenbart och trängande skäl att ”skydda sökanden från dennes advokat” (förslag till avgörande av generaladvokaten Bobek i de förenade målen Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2019:774, punkt 111). Följaktligen ska, såsom domstolen har slagit fast, det oberoende som åvilar advokaten inte förstås som avsaknad av samtliga band som en advokat kan ha med klienten, utan som avsaknad av sådana band som uppenbart undergräver dennes förmåga att helt oberoende och på bästa sätt tillvarata sin klients intressen (dom av den 4 februari 2020, Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2020:73, punkterna 64 och 67).

22 Mot bakgrund av artikel 19 tredje stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol, den rättspraxis som grundar sig på nämnda bestämmelse och artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, är unionsdomstolens möjlighet att avvisa en ansökan således begränsad till fall där det är uppenbart att advokaten inte är oberoende. Härav följer *e contrario* att behörigheten att lösa alla andra svårigheter som följer av intressekonflikter eller sammanblandning av intressen i princip tillkommer de nationella myndigheter som har befogenhet att göra detta, särskilt de som har behörigheten att agera i ärenden som rör yrkesetiska frågor och disciplinära förfaranden. Unionsdomstolen ska endast ingripa i undantagsfall.

23 Undantag ska nämligen enligt fast rättspraxis tolkas restriktivt, så att allmänna bestämmelser inte urholkas (se dom av den 22 april 2010, kommissionen/Förenade kungariket, C-346/08, EU:C:2010:213, punkt 39 och där angiven rättspraxis).

24 Härav följer att de fall som kan hindra advokaten från att företräda sin huvudman måste vara av sådan art och grad att det är uppenbart att advokaten, även om denne formellt är en tredje part i förhållande till sökanden, har ekonomiska eller personliga kopplingar till antingen tvisten eller en av parterna som ger upphov till tvivel om hans eller hennes verkliga oberoende (förslag till avgörande av generaladvokaten Bobek i de förenade målen Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2019:774, punkt 137). Med andra ord måste dessa kopplingar utgöra tungt vägande skäl för att anse att advokaten inte är tillräckligt självständig för att på bästa sätt skydda och tillvarata klientens intressen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 februari 2020, Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2020:73, punkterna 61 och 62).

25 För att försäkra sig om att advokaten verkligen har ställning som en oberoende tredje part ska hänsyn tas till den yrkesmässiga miljö som advokaten är verksam i när målet anhängiggörs vid unionsdomstolen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 september 2012, Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej och Polen/kommissionen, C-422/11 P och C-423/11 P, EU:C:2012:553, punkt 25).

26 Att sökanden företräds av en person med vilken det föreligger ett anställningsförhållande eller ekonomiskt beroende kan inte uppfylla kravet på att företrädas av en oberoende tredje part (beslut av den 5 september 2013, ClientEarth/rådet, C-573/11 P, ej publicerat, EU:C:2013:564, punkt 13).

27 Åsidosättande av kravet på advokatens oberoende kan emellertid konstateras i ett stort antal andra faktiska situationer, vilka ska prövas från fall till fall (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 20 november 2017, BikeWorld/kommissionen, T-702/15, EU:T:2017:834, punkt 35, och förslag till avgörande av generaladvokaten Bobek i de förenade målen Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2019:774, punkt 64).

28 Domstolen har visserligen slagit fast att enbart den koppling som följer av ett civilrättsligt avtal om undervisningsskyldighet inte var tillräckligt för att neka den aktuella läraren möjligheten att företräda sitt universitet i egenskap av advokat (dom av den 4 februari 2020, Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2020:73, punkterna 66–68). Tvisten i det målet gällde emellertid uppsägning av ett avtal mellan sökandeuniversitetet och Genomförandeorganet för forskning (REA) om bidrag för ett forskningsprojekt Cossar (Cooperative Spectrum Sensing Algorithms for Cognitive Radio Networks), vilket inte på något sätt rörde ombudets yrkesmässiga sammanhang som endast bestod i att undervisa i internationell privaträtt. Tvisten hade med andra ord inget samband med advokatens arbete inom ramen för uppdragsgivarens verksamhet.

29 Som belysande exempel på de olika situationer som ska beaktas, har domstolen däremot ansett att en advokat som företräder en juridisk person inte är tillräckligt oberoende i förhållande till denna när han har betydande administrativa befogenheter inom denna juridiska person eller innehar en hög ledande befattning där (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 29 september 2010, EREF/kommissionen, C-74/10 P och C-75/10 P, ej publicerat, EU:C:2010:557, punkterna 50 och 51, och beslut av den 6 april 2017, PITEE/kommissionen, C-464/16 P, ej publicerat, EU:C:2017:291, punkt 25).

30 Tribunalen har även slagit fast att ett aktieinnehav på 10 procent i sökandebolaget hindrade advokaten från att uppfylla villkoret att vara en oberoende tredje part i förhållande till bolaget (beslut av den 20 november 2017, BikeWorld/kommissionen, T-702/15, EU:T:2017:834,

punkterna 37, 38, 40 och 41, och förslag till avgörande av generaladvokaten Bobek i de förenade målen Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA, C-515/17 P och C-561/17 P, EU:C:2019:774, punkt 43), och detta trots att det inte förelåg någon underordnad ställning till följd av ett anställningsavtal dem emellan.

31 Likaså har domstolen slagit fast att advokater som är anställda, inte av den part som de företräder utan av en enhet som är knuten till denna, inte uppfyller kravet på oberoende. Även om dessa enheter formellt sett var åtskilda var deras intressen nämligen i stor utsträckning desamma (dom av den 6 september 2012, Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej och Polen/kommissionen, C-422/11 P och C-423/11 P, EU:C:2012:553, punkt 25).

32 I förevarande fall framgår det av handlingarna i målet att sökanden, vid tidpunkten för ingivandet av ansökan, innehade en juristtjänst vid advokatbyrån Brandstock Legal och att advokat Parassina, som undertecknat ansökan, var advokat på samma advokatbyrå. Sökanden ingick närmare bestämt i den arbetsgrupp som advokat Parassina ledde och var hennes närmaste medarbetare.

33 Härav följer att sökanden och hennes advokat hade mycket nära yrkesrelationer.

34 Det kan därför inte fästas något avseende vid de motsatta påståenden som sökanden har framfört i sina svar på den åtgärd för processledning som avses ovan i punkt 6, det vill säga efter det att sökanden uppmärksammats på det problem som företrädandet av henne kunde ge upphov till. Enligt dessa påståenden förelåg det inte något beroendeförhållande i strukturellt eller funktionellt hänseende mellan sökandens advokat och henne själv, eftersom deras relation är av horisontell och inte vertikal art och att de till och med utgör en del av två skilda organisatoriska strukturer.

35 Kopplingen mellan sökanden och advokat Parassina måste dessutom anses så mycket starkare, i och med att förevarande tvist direkt rör sökandens yrke, som hon vid den tidpunkt då talan väcktes utövade vid samma advokatbyrå som advokat Parassina och under hennes ledning. Talan avser nämligen ett beslut att inte bevilja sökanden ett undantag, utan vilket sökanden inte kan erhålla auktorisation som ombud för fysiska eller juridiska personer vid EUIPO. Hennes arbete vid Brandstock Legal och inom den grupp som leddes av advokat Parassina bestod just i att handlägga immaterialrättsliga ärenden.

36 Det ska även påpekas att sökanden ingav sin ansökan om att bli uppförd på förteckningen över auktoriserade ombud vid EUIPO och sin ansökan om undantag från kravet på medborgarskap från arbetsgivarens faxapparat och att sökanden, även om hon i dessa två ansökningar angav privata postadresser och e-postadresser, även angav den e-postadress hon använde i tjänsten. Det var även från samma telefaxapparat som sökanden skickade sitt yttrande över skrivelsen av den 30 januari 2020, det vill säga den 9 och den 13 mars samma år.

37 Det framgår även av handlingarna i målet och av inlagorna i målet att Brandstock Legal, i allmänhet, och advokat Parassina, i synnerhet, upprepade gånger har visat intresse för sökandens begäran till EUIPO och för utgången i målet.

38 För det första upprättades ett rekommendationsbrev den 6 mars 2020 som undertecknades av sökandens advokat på papper med Brandstock Legals brevhuvud och i dess namn. Brevet upprättades med anledning av förfarandet vid EUIPO, till stöd för begäran om omprövning av den 9 mars 2020 och bifogades denna begäran. I denna skrivelse betonade sökandens advokat de

betydande insatser som sökanden hade bidragit med för advokatbyråns arbete och avslutade med att ange att ”vi skulle vara mycket tacksamma om [sökanden] godkändes som auktoriserat ombud” av EUIPO.

39 För det andra anges det, såsom EUIPO har påpekat, i ansökan att Brandstock Legal, vars verksamhet enligt sökanden uteslutande avser varumärken och immateriella rättigheter, ”står för alla kostnader i samband med att [sökanden] förs upp i det irländska registret [över varumärken], eftersom det även ligger i [advokatbyråns] intresse att sökandens formella kvalificering på ett korrekt sätt återspeglar innehållet i hennes arbete”.

40 För det tredje anges i ansökan att ”sökanden företräds av advokat Parassina själv, eftersom hon i egenskap av överordnad, om någon, känner till att sökanden är högt kvalificerad”. För att illustrera dessa uttalanden preciseras i ansökan att ”i de olika upphandlingar som syftar till att locka till sig nya klienter tillhandahåller Brandstock [Legal]:s team ’organigram’ som anger den arbetsgrupp som handhar olika ärenden. Sökanden presenteras här som en av de medarbetare som arbetat längst och har mest erfarenhet i den arbetsgrupp som har till uppgift att göra reklam för [byrån]”.

41 För det fjärde anges i ansökan att ”sökanden har tillsatts att arbeta med [en] kunds särskilda ärende med hänsyn till [kundens] önskemål, ärendets omfattning och dess betydelse för Brandstock Legal, eftersom sökanden är en av byråns bästa och mest kompetenta anställda”.

42 För det femte betonas det uttryckligen i ansökan att ”upptagandet av sökanden i förteckningen över auktoriserade ombud vid EUIPO är … viktigt för [byrån] och arbetsgruppen”, varför ”det angripna beslutet åsamkar inte bara sökanden utan även [byrån] skada”.

43 Tribunalen gör härvid följande bedömning. Det framgår inledningsvis tydligt av dessa omständigheter att advokatbyrån Brandstock Legal, där advokat Parassina hade ledningsansvar för en avdelning, hade ett direkt intresse av utgången av tvisten när målet anhängiggjordes. Tribunalen finner vidare att dessa omständigheter visar att det inte kan fästas tilltro till sökandens påståenden i repliken att advokat Parassina endast företräder henne i egenskap av vän och att Brandstock Legal inte har något särskilt intresse av att hon registreras som ombud i varumärkesärenden.

44 Sökanden har visserligen hävdat att hon inte behövde upptas i förteckningen över auktoriserade ombud vid EUIPO för att behålla sin anställning.

45 Med hänsyn till dels den arbetsmiljö som är utmärkande för förevarande mål, det vill säga att det fanns en nära koppling mellan sökanden, hennes företrädare och Brandstock Legal, dels de berörda personernas djupt och uttryckligen sammanflätade ekonomiska intressen, finner tribunalen inte desto mindre det uppenbart att advokat Parassina vid den tidpunkt då talan anhängiggjordes inte var tillräckligt självständig för att på bästa sätt skydda och tillvarata sin klients intressen och att hon således befann sig i en situation som uppenbart undergräver hennes förmåga att utföra sitt uppdrag (se punkterna 19, 21 och 24 ovan).

46 Tribunalen finner följaktligen att advokat Parassina inte kunde anses som en oberoende tredje part och därmed inte heller kunde vara en oberoende ”advokat” i den mening som avses i artikel 19 tredje stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol.

47 Det särskilda band som förenade Brandstock Legal och advokat Parassina med sökanden och som gav upphov till deras särskilda intresse i tvisten upphörde visserligen, efter det att talan hade väckts, på grund av att sökanden valde att fortsätta sin karriär som varumärkeskonsult vid ett internationellt bolags huvudkontor i Tyskland, och sökanden biträds visserligen numera även av en andra advokat som inte tillhör advokatbyrån Brandstock Legal. Det ska emellertid erinras om att frågan huruvida en talan kan tas upp till sakprövning ska bedömas utifrån den situation som förelåg när ansökan ingavs (se beslut av den 16 januari 2020, Hemp Foods Australia/EUIPO – Cabrejos (Sativa), T-128/19, ej publicerat, EU:T:2020:3, punkt 20 och där angiven rättspraxis) och, för det andra, att kravet på att en advokat som är behörig att uppträda inför domstol i en medlemsstat eller i en annan stat som är part i EES-avtalet ska ha undertecknat ansökan utgör ett väsentligt formkrav som enligt artikel 78.6 i rättegångsreglerna inte ingår bland de krav som kan avhjälpas efter det att fristen för att väcka talan har löpt ut (se, analogt, beslut av den 5 september 2013, ClientEarth/rådet, C-573/11 P, ej publicerat, EU:C:2013:564, punkterna 22 och 23, och beslut av den 17 juli 2014, Brown Brothers Harriman/harmoniseringskontoret, C-101/14 P, ej publicerat, EU:C:2014:2115, punkt 21).

48 Mot bakgrund av det ovan anförda finner tribunalen att talan ska avvisas.

Rättegångskostnader

49 Enligt artikel 134.1 i rättegångsreglerna ska tappande rättegångsdeltagare förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

50 EUIPO har yrkat att sökanden ska förpliktas att bära sina rättegångskostnader och ersätta EUIPO:s rättegångskostnader. Eftersom sökanden har tappat målet, ska EUIPO:s yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

följande:

1) Talan avvisas.

2) Nigar Kirimova ska bära sina rättegångskostnader och härutöver ersätta de rättegångskostnader som uppkommit för Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO).

Luxemburg den 9 mars 2022.

Justitiesekreterare
E. Coulon

Ordförande
S. Gervasoni